

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 5Obdo/43/2016                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 2113216033                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 29.11.2016                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Darina Ličková           |
| Funkcia:                   | súdca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2016:2113216033.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: V. U., bytom W., právne zastúpená advokátom JUDr. Romanom Hošovským, so sídlom Mikulášska 1/a, Bratislava, proti žalovanému: Mgr. Ing. Pavol Korytár, so sídlom Sladovnícka 13, Trnava, správca úpadcu Trnavské automobilové závody, štátny podnik v likvidácii, Trnava, právne zastúpený advokátom Mgr. Mgr. Pavlom Sojkom, PhD., so sídlom Námestie Matice Slovenskej 4262/23, Dubnica nad Váhom, o vylúčenie majetku zo súpisu, na dovolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 24. novembra 2015, č. k. 21CoKR/16/2014-113, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 24. novembra 2015, č. k. 21CoKR/16/2014-113 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava rozsudkom zo 14. mája 2014, č. k. 36Cbi/16/2013-72 žalobu zamietol a podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v konaní úspešnému žalovanému priznal právo na náhradu trov konania vo výške 3 819,46 eur.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobkyňa sa v konaní domáhala vylúčenia nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXXXX pre kat. úz. A. ako parc. č. XXXX/X - zastavaná plocha (dvor) o výmere 942 m<sup>2</sup> a parc. č. XXXX/X - zastavaná plocha a nádvoria o výmere 1838 m<sup>2</sup> zo súpisu majetku podstaty úpadcu Trnavské automobilové závody, štátny podnik v konkurze. Poukazovala na to, že vlastníčkou predmetných nehnuteľností sa stala na základe darovacej zmluvy z 22. marca 2012 uzavretej s jej synom D. U., ktorý ich nadobudol do vlastníctva kúpnyimi zmluvami z 24. októbra 2006 uzavretými so správcom konkurznej podstaty Trnavských automobilových závodov, a.s. v likvidácii JUDr. Dušanom Pohovejom, pričom nehnuteľnosti boli odpredávané na základe verejnej súťaže a kupujúci bez vedomosti o privatizačnom projekte TAZ, š.p. konal vo veci dobromyseľne. Podľa odôvodnenia rozhodnutia žalobkyňa v doplnení žaloby zo 17. júna 2013 poukazovala aj na § 93 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z.

3. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie výsluchom žalobkyne, právnych zástupcov

účastníkov, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to predovšetkým s kúpnyimi zmluvami, darovacou zmluvou, listami vlastníctva, súpisovou zložkou, žalobami, privatizačným projektom, rozhodnutím o schválení privatizačného projektu, rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 44Cbi/6/2007, rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 21CoKR/4/2008, ako i s celým obsahom spisu. V konaní mal preukázané, že žalobkyňa ako obdarovaná uzavrela 19. marca 2012 so synom D. U. ako darcom darovaciu zmluvu, predmetom ktorej bolo darovanie nehnuteľností parcely č. XXXX/X a XXXX/X, nachádzajúcich sa v katastrálnom území A., zapísaných na LV č. XXXX, Správa katastra A.. Darca získal predmetné nehnuteľnosti na základe kúpnych zmlúv z 24. októbra 2006 od predávajúceho JUDr. Dušana Pohoveja ako správcu konkurznej podstaty TAZ, a.s. v likvidácii.

4. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že základom rozhodnutia vo veci je posúdenie, či žalobkyňa uplatňuje právo, ktoré zapísanie majetku do súpisu vylučuje. Aj napriek tomu, že v danom konaní žalobkyňa netvrdila, že vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nadobudla prevodom na základe darovacej zmluvy od predchádzajúceho vlastníka - syna D. U., tak súd pokladal za potrebné, a to aj vzhľadom na použitú argumentáciu žalovaného v konaní uviesť nasledovné. Po oboznámení sa s obsahom privatizačného projektu (z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 44Cbi/6/2007, ktorého je súčasťou) súd zistil, že tento privatizačný projekt obsahuje časť označenú ako „Privatizačný projekt TAZ, š.p. Trnava“, časť „Komentáre, vysvetlivky, prílohy, tretia časť projektu majetkoprávna a doklad č. 2 - konkurenčný projekt Zlievareň TAZ Trnava. Prvá časť projektu charakterizuje podnik a jeho majetok v Kčs, v účtovných cenách. Na strane 14 je uvedené založenie akciovej spoločnosti, pričom je uvedená výška základného kapitálu a.s. 846 657 tis. Kčs. Nachádza sa tam aj návrh zakladateľskej listiny a.s. a jej stanov. V tejto časti nie je uvedený majetok či hnuťelný alebo nehnuteľný. V druhej časti projektu je uvedená špecifikácia nehnuteľností štátneho podniku TAZ Trnava vstupujúcich do akciovej spoločnosti. Nehnuteľnosti uvedené v žalobe sa tu nenachádzajú zapísané. Časť tretia majetkoprávna obsahuje identifikácie parciel a listov vlastníctva, ktoré boli vystavené v roku 1995, pričom projekt bol schválený v roku 1992. Privatizačný projekt bol schválený rozhodnutím Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku SR č. j. 329/92 z 11. apríla 1992 v ktorom sa uvádza: „Privatizačný projekt, registrovaný pod registračným č. 329 schvaľujem. Základné údaje schváleného privatizačného projektu sú nasledovné: 1/ Do privatizácie podľa tohto projektu vstupuje časť majetku podniku. 2/ Spôsob privatizácie podľa jednotlivých privatizačných výstupov - založenie a.s., - verejná dražba, - priamy predaj časti majetku - 7 x. Priamy predaj časti majetku podlieha schváleniu vlády SR. Toto rozhodnutie nie je rozhodnutím v správnom konaní a nie je možné proti nemu odvolať. Rozhodnutie je dokladom pre FNM SR na vykonanie úkonov spojených s realizáciou privatizačného projektu a podkladom, na základe ktorého zruší zakladateľ š.p., resp. vyčlení časť majetku z existujúceho š.p. Podnik je povinný predložiť FNM SR účtovnú závierku pred založením akciovej spoločnosti.“ Z uvedeného rozhodnutia nie je zrejmé, ktorý privatizačný projekt a ktoré časti boli schválené, nakoľko privatizačný projekt pod reg. č. 329 obsahoval aj konkurenčný projekt. Nie je zrejmé aký majetok, teda jeho časť vstupuje do privatizácie a akým spôsobom sa bude ktorá časť majetku privatizovať. Toto rozhodnutie nie je rozhodnutím v správnom konaní, ale na základe tohto rozhodnutia malo prejsť vlastníctvo na FNM SR podľa § 11 ods. 3 zákona č. 92/91 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby. Privatizačný projekt č. 329 a rozhodnutie Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku SR č. 329/92 z 11. apríla 1992, ktorým bol privatizačný projekt schválený, nie sú právnymi úkonmi v zmysle § 34 Občianskeho zákonníka, pričom preskúvanie uvedeného rozhodnutia súdu neprislúcha. Napriek tomu sa jedná o listiny, ktorých obsah bolo potrebné posúdiť v súvislosti s preukazovaním práva žalobcu ku konkrétnemu, v žalobnom návrhu uvedenému majetku. Pre dané konanie bolo z hľadiska právneho posúdenia rozhodujúce nie preskúvanie zákonnosti privatizačného projektu, ale oboznámenie sa s jeho obsahom ako aj s obsahom rozhodnutia o jeho schválení a zistenie, či nehnuteľnosť, ktorá je predmetom tohto konania bola predmetom privatizácie. Pri skúmaní obsahu aktov súvisiacich s privatizáciou, najmä stotožnenia nehnuteľností vstupujúcich do majetku Trnavské automobilové závody, a.s. prostredníctvom FNM SR s nehnuteľnosťami špecifikovanými v žalobe nie je možné vzhľadom na obsahovú nedôslednosť aktov súvisiacich s privatizáciou, ako aj na dodatočnú neoprávnenú manipuláciu s dokladmi, ich dopĺňaním, ako to vyplýva z návrhu Trnavských automobilových závodov š.p., FNM SR, Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku SR a správcu konkurznej podstaty úpadcu TAZ Trnava, Coburgova, a.s. v likvidácii na začatie katastrálneho

konania z 22. decembra 1999. Na základe uvedeného rozhodnutia neboli nehnuteľnosti zapísané v katastri nehnuteľnosti na FNM SR a následne na TAZ a.s. a nezistená osoba doplnila privatizačný projekt a bola dodatočne vytvorená „upresnená špecifikácia majetku vstupujúceho do akciovej spoločnosti TAZ (čiastková)“ z dôvodu „dopracovania technickej dokumentácie tvoriacej podklad pre zápis do KN“. Z uvedeného vyplýva, že pôvodný privatizačný projekt a tým aj rozhodnutie o schválení privatizačného projektu trpelo takými vadami, pre ktoré nebolo možné identifikovať majetok vstupujúci do akciovej spoločnosti a zapísať ho do katastra nehnuteľností. Aj keď neskôr došlo k zápisu na listy vlastníctva, vykonaným dokazovaním v tomto konaní bolo preukázané, že zápis vlastníctva žalobkyne je nedôvodný, nakoľko vlastníctvo predmetnej nehnuteľnosti (resp. nehnuteľnosti, ktorej bola pôvodne pred oddelením súčasťou) neprešlo na základe rozhodnutia o schválení privatizačného projektu na FNM SR, preto FNM SR nemohol preniesť vlastnícke práva na právnych predchodcov žalobkyne. V prejednávanej veci ide o vadu rozhodnutí, ktorými malo dôjsť k prevodu majetku štátneho podniku na FNM, následne na akciovú spoločnosť Trnavské automobilové závody a.s. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie tunajšieho súdu č. k. 44Cbi/6/2007-653 z 26. marca 2008 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave č. k. 21CoKR/4/2008-767 z 23. septembra 2008, ktoré riešilo obdobné otázky súvisiace s privatizačným rozhodnutím a projektom, aké sa riešia v tejto veci, kde bolo konštatované, že privatizované nehnuteľnosti neboli jednoznačne stotožnené, pričom k totožnému záveru súd dospel po vykonanom dokazovaní aj v danej veci. Pre určenie privatizovaného majetku podľa zákona o veľkej privatizácii je rozhodujúce jeho vymedzenie v rozhodnutí podľa § 11 ods. 2 zákona č. 92/91 Zb. V konaní nebolo preukázané, žeby vlastníctvo nehnuteľnosti, ktorá je predmetom sporu prešlo na FNM SR, neexistuje právny titul nadobudnutia vlastníckeho práva k privatizovanému majetku na Fond. Predmetom privatizácie podľa rozhodnutia neboli nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto súdneho sporu a ktoré podliehali právu hospodárenia úpadcu ako štátneho podniku, pretože nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto súdneho sporu neboli vymedzené v rozhodnutí ani jeho prílohách ako majetok určený na privatizáciu. Bolo preukázané, že nehnuteľnosti nepredstavovali majetok, ktorý by bol v privatizačnom projekte úpadcu ako štátneho podniku určený na privatizáciu, preto rozhodnutie o schválení privatizácie nebolo právnym titulom pre nadobudnutie vlastníckeho práva FNM SR k nehnuteľnosti a preto Fond nenadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti, zároveň neexistoval žiaden iný právny titul v prospech Fondu, ktorý by zakladal právne účinky zákonného prechodu vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti na Fond. Ak určitý majetok nebol zahrnutý v privatizačnom projekte štátneho podniku a predmetný majetok nebol určený privatizačným projektom na privatizáciu a nebol schválený na privatizáciu na základe rozhodnutia príslušného správneho orgánu (v tom čase Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku SR), potom predmetom privatizácie nebol tento majetok a následne tento majetok ani nebol predmetom ďalších prechodov a prevodov vlastníckeho práva k majetku v prospech obchodnej spoločnosti zriadenej Fondom. Prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom tohto sporového konania, je sankcionovaný absolútnou neplatnosťou pre rozpor s právnou zásadou „nemo plus iuris“, pretože právny predchodcovia žalobkyne ako putatívneho vlastníka, spoločnosť TAZ, a.s., a ani D. U. neboli vlastníkmi sporných nehnuteľností (ani sa nimi nikdy nestali). Neplatnosť prvotnej zmluvy o prevode vlastníctva (resp. v danom prípade absencia akéhokoľvek nadobúdacieho titulu k privatizovanému majetku - spornej nehnuteľnosti na Fond) totiž vzhľadom na derivatívny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva nemôže byť „zhojená“ ani následným prevodom veci na ďalšieho „domnelého vlastníka“, čo je prejavom už spomenutej zásady, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako má sám. Ak je prvotný úkon absolútne neplatný (a o to viac v prípade ako v danej veci, ak akýkoľvek nadobúdací titul - právny úkon absentuje, preto ako je aj nižšie zdôvodnené je možné analogicky aplikovať právne situácie súvisiace s absolútnou neplatnosťou úkonov), nestal sa prvý nadobúdateľ (FNM) nikdy vlastníkom nehnuteľností a v prípade ich ďalšieho prevodu nesvedčí v prospech ďalších nadobúdateľov (žalobkyne) vlastnícke právo, ktoré by malo byť odvodené od vlastníckeho práva prvého nadobúdateľa. Na nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti sa totiž vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch právnych skutočností. Prvou je uzavretie platnej zmluvy o jej prevode (titulus acquirendi) a druhou je individuálny správny akt - rozhodnutie príslušnej správy katastra o povolení vkladu (modus acquirendi). Ak bol správou katastra povolený vklad vlastníckeho práva na základe absolútne neplatnej zmluvy, je teda reálne daný len modus, avšak jasne chýba titulus, teda platne uzavretá zmluva. Na základe absolútne neplatného právneho úkonu takto nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, a teda nemožno uvažovať o

ochrane vlastníckeho práva hoc i dobromyseľného nadobúdateľa. Rovnako tak nie je možné za uvedeného stavu uprednostniť požiadavku právnej istoty a ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere pred zásadou, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako má sám. Predmetný právny názor bol vyslovený v uznesení Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 50/2010-11, ako aj v uznesení Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/250/2009. Analogická právna situácia, v ktorej sa ocitol žalobca, bola predmetom aj konania pred Ústavným súdom Českej republiky sp. zn. II. ÚS 349/2003.

5. Súd prvej inštancie uzavrel, že platí vyvrátiteľná domnienka, podľa ktorej údaje, zapísané v katastri nehnuteľností sa považujú za platné, kým sa nepreukáže opak. Kupujúci, ktorý nadobudol vec od nevlastníka, nemôže namietat' len tým, že nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti od predávajúceho ako výlučného a neobmedzeného vlastníka podľa údajov na liste vlastníctva evidovaných v katastri nehnuteľností. Preto ak predávajúcemu nesvedčí v čase ďalšieho prevodu aprobovane nadobudnutý vlastnícky titul, nemôže previesť viac práv ako má sám. V takom prípade síce nadobudnutiu nehnuteľnosti a samotnému prevodu je daný modus - rozhodnutie o vklade do katastra nehnuteľností, ale jasne chýba titulus - platne uzavretá zmluva medzi scudziteľom a nadobúdateľom ex tunc. Právny predchodca žalobkyne spoločnosť TAZ, a.s. a D. U., nenadobudol vlastnícke právo k prevádzaným nehnuteľnostiam, a preto v rámci zásady nemo plus iuris in alium transferre potest, quam ipse habet nemohli nehnuteľnosti previesť na svojich právnych nástupcov teda ani na žalobkyňu darovacou zmluvou z 19. marca 2012, pretože neboli nositeľmi žiadnych práv k nehnuteľnostiam a teda nemali čo previesť (v čase prevodu predávajúci nie je vlastníkom a preto nemôže previesť viac práv ako sám má.). Rímsko-právna zásada nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet sa dá vyjadriť aj slovami: „z nepráv nemôže vzniknúť právo“. Podľa uvedenej zásady žalobkyňa nemohla platne nadobudnúť vlastnícke právo z dôvodu, že ani jej právny predchodca(ovia), teda subjekty, od ktorých by odvodzovala (derivatívne) svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, toto právo k predmetným nehnuteľnostiam nikdy nenadobudli, a teda ho ani nemohli na žalobkyňu platne previesť.

6. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie tiež uviedol, že žalobkyňa nemohla k predmetným nehnuteľnostiam nadobudnúť vlastníctvo ako tvrdila ani vydržaním, nakoľko pre vydržanie neboli splnené základné zákonné predpoklady a to oprávnenosť a nepretržitosť držby počas desiatich rokov. Plynutie vydržacej doby je pretrhnuté vtedy, ak držiteľ prestane byť dobromyseľný alebo prestane nakladať s vecou ako so svojou.

7. Držiteľ musí byť v dobrej viere nielen v okamžiku, kedy sa stal držiteľom veci, ale po celú vydržaciú dobu. Držiteľ prestáva byť oprávneným držiteľom, akonáhle sa dozvedel, alebo z okolností sa musel dozvedieť, že nie je vlastníkom držanej veci a stáva sa preto držiteľom neoprávneným. Strata dobrej viery držiteľa veci nastane okamihom, keď sa mu stali známymi skutočnosťami, ktoré z hľadiska objektívneho posudzovania museli u neho dôvodne vyvolať pochybnosti, že mu vec patrí. Strata dobrej viery je jednou z okolností, ktorá má za následok koniec behu vydržacej doby. Žalobkyňa nemohla nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním, nakoľko na nadobudnutie vlastníckeho práva týmto spôsobom sa vyžaduje okrem iného uplynutie desaťročnej vydržacej lehoty so zákonnou možnosťou započítať si do vydržacej doby dobu, po ktorú mali právny predchodcovia vec v dobromyseľnej držbe. Žalobkyňa nadobudla domnelé vlastnícke právo Darovacou zmluvou z 19. marca 2012. Jej bezprostredný právny predchodca - D. U. nadobudol vlastníckeho právo Kúpnyimi zmluvami z 24. októbra 2006 od TAZ, a.s.. Spoločnosť TAZ, a.s. v likvidácii vystupujúca v právnych vzťahoch prostredníctvom správcu JUDr. R. U. nebola dobromyseľná v držbe nehnuteľností, keďže od roku 1999 sa vedie pod sp. zn. 13C/279/1999 na Okresnom súde Trnava konanie o určenie vlastníckeho práva, a to aj k dotknutým nehnuteľnostiam (pozn. toho času pozemok parc. č. XXXX/X bol súčasťou pozemku parc. č. XXXX/X), o ktorých vylúčenie zo súpisu majetkovej podstaty úpadcu žalobkyňa žiada, a ktorého účastníkom je TAZ, a.s., v zastúpení správcou (v minulosti JUDr. Pohovejom). Pokiaľ ide o prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a dobromyseľnosť TAZ, a.s. v likvidácii táto nie je daná aj s ohľadom na prebiehajúce iné súdne konania, ktorých účastníkom je správca konkurznej podstaty úpadcu TAZ, a.s., na konanie vedené na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 68Cbi/10/2000 a JUDr. R. U. tak celkom zjavne odpredával nehnuteľnosti, ktoré v čase predaja boli predmetom viacerých súdnych konaní, ktoré

spochybňovali vlastnícke právo TAZ, a.s. k nim. Do oprávnenej držby žalobkyne tak nemožno započítať držbu právneho predchodcu - TAZ, a.s. v likvidácii. K nadobudnutiu vlastníckeho práva žalobkyne vydržaním nedošlo, keďže ani pri započítaní možnej oprávnenej držby jej bezprostredného právneho predchodcu D. U. neuplynula zákonná 10-ročná vydržacia lehota.

8. K aplikácii § 93 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. a k právnej argumentácii žalobkyne, že ak súd v minulosti schválil opatrením prevod majetku pri speňažovaní je potrebné toto rozhodnutie rešpektovať, sa súd prvej inštancie v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom žalovaného. Bezprostredný právny predchodca žalobkyne nadobudol nehnuteľnosti ich speňažením v konkurze vyhlásenom na majetok úpadcu TAZ, a.s., konanie ktoré je vedené na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 3K/105/1999. Toto konkurzné konanie začalo v roku 1999 a spravuje sa ustanoveniami zákona č. 328/1991 Zb. (ZKV). Aplikáciu § 93 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. (ďalej len „ZoKR“) na predmetné právne vzťahy (speňažovanie uvedeného majetku v konkurze) vylučuje úprava intertemporality v § 206 ZoKR, podľa ktorej konkurzy a vyrovnania vyhlásené alebo povolené pred účinnosťou tohto zákona, ako aj právne vzťahy s nimi súvisiace sa spravujú podľa doterajších právnych predpisov. Platí v danom prípade zákaz priamej retroaktivity. Je vylúčené, aby sa na speňažovanie majetku v konkurznom konaní podľa ZKV aplikovali ustanovenia ZoKR (resp. účelovo len niektoré ustanovenia ZoKR). Ďalej konkurzný súd pri schvaľovaní speňažovania podľa ZKV skúma len dodržanie formálno-procesného postupu správcu pri speňažovaní. Konkurzný súd pri takomto schvaľovaní neskúma existenciu vlastníckeho práva úpadcu. V danom prípade, konaní ani súd predmetné opatrenie ani vecne nepreskúmava.

9. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Trnave rozsudkom z 24. novembra 2015, č. k. 21CoKR/16/2014-113 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti o zamietnutí žaloby. Druhým výrokom rozhodol, že je dovolanie voči tomuto rozhodnutiu prípustné. Tretím výrokom v časti o náhrade trov konania odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

10. Odvolací mal za to, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu a svoje skutkové i právne závery v obsahu odôvodnenia rozsudku ozrejmil jasne a zrozumiteľne, pričom sa vysporiadal s celým rozsahom argumentácie žalobkyne spočívajúcej najmä v tvrdení o naplnení zákonných podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním a o potrebe aplikácie ust. § 93 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. umožňujúceho nadobudnutie vlastníckeho práva aj v prípade, ak úpadca nebol vlastníkom veci zapísanej do súpisu. Dodal, že právny vzťah založený kúpnyimi zmluvami uzavretými 24. októbra 2006 medzi D. U. a správcom konkurznej podstaty TAZ, a.s. v likvidácii, zahŕňajúci všetky práva a povinnosti zmluvných strán, vrátane práva kupujúceho nadobudnúť vlastníctvo, je aj podľa jeho názoru právnym vzťahom súvisiacim s konkurzom vyhláseným na majetok TAZ, a.s. v likvidácii podľa zákona č. 328/1991 Zb., ktorá skutočnosť v súvislosti s ust. § 206 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. vylučuje možnosť aplikácie ust. § 93 ods. 3 tohto zákona a tým aj nadobudnutie vlastníckeho práva dobromyseľným kupujúcim v prípade, ak úpadca nebol vlastníkom veci zapísanej v súpise.

11. Odvolací súd mal za to, že v prípade otázky aplikovateľnosti ust. § 93 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. aj na posúdenie nadobudnutia vlastníckeho práva k veci zapísanej do súpisu úpadcu, konkurz na majetok ktorého bol vyhlásený podľa zákona č. 328/1991 Zb., je otázkou zásadného charakteru nielen z hľadiska predmetného konania, ale aj ďalších obdobných konaní vyvolaných konkurzom na majetok úpadcu Trnavské automobilové závody, štátny podnik v likvidácii, odvolací súd podľa § 238 ods. 3 O. s. p. pripustil vo vzťahu k nej dovolanie voči tomuto rozhodnutiu, rovnako ako vo vzťahu k otázke rovnakého významu, či všeobecná zásada „nikto nemôže previesť na druhého viac práv ako sám má“ platí vo všetkých prípadoch nadobúdania vlastníctva od nevlastníka (s výnimkou prípadov upravených zákonom, ako napr. § 93 ods. 3 zákona 7/2005 Z. z.), alebo je možné vo výnimočných prípadoch nepochybnej dobrej viery nadobúdateľa a s prihliadnutím na zásady spravodlivosti a právnej istoty jeho vlastníctvo uznať. Konštatoval tiež nejednotnosť postupov súdov pri zohľadňovaní dobromyseľnosti nadobúdateľa v konfrontácii so záujmami skutočného vlastníka nehnuteľnosti, či ako v danom prípade, so záujmami veriteľov úpadcu.

12. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti trov konania zrušil, pretože pri rozhodnutí o náhrade trov konania súd prvého stupňa pochybil, keď pri určení výšky odmeny zastupujúceho advokáta za úkon právnej služby neprihliadol na špecifický charakter tohto konania, predmetom ktorého nie je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ani ich vydanie, a na reálny následok prípadného kladného rozhodnutia vo veci, ktorým je úkon správcu v súpisе majetku podliehajúceho konkurzu, ktoré skutočnosti vylučujú určenie peňažnej hodnoty veci v zmysle § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

13. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa podľa § 238 O. s. p. z dôvodu, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p., konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. a nepadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. Žalobkyňa má za to, že odvolací súd pri rozhodovaní nepostupoval v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z ust. § 157 ods. 2 O. s. p. a relevantnej judikatúry. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia iba odkázal na skutkové a právne závery rozsudku súdu prvej inštancie a nereagoval na námietky žalobkyne uvedené v odvolaní zo 16. júna 2014 (výkladu § 206 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. v spojení s § 93 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z., najmä otázky, či posudzovanie vzniku a existencie vlastníckeho práva je právnym vzťahom súvisiacim s konkurzom uskutočňovaným podľa zákona č. 328/1991 Zb.; nesprávnosti záveru súdu prvej inštancie o tom, že použitie § 93 ods. 3 zákona č. 5/2007 Z. z. vylučuje aj zákaz priamej retroaktivity; zistenia a objasnenia rozhodnutí súdu o schválení prevodov nehnuteľností na syna, vrátane aplikácie záverov vyplývajúcich z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2009 sp. zn. 2Cdo/65/2008; odklonu od doterajšej judikatúry súdov a názorov právnej teórie pri aplikácii zásady „nemo plus iuris“ v prípade dobromyseľného nadobúdateľa. K aplikácii § 93 zákona č. 7/2005 Z. z. v spojení s § 206 ods. 1 zákona žalobkyňa uviedla, že otázka vlastníckeho práva nadobúdateľa nehnuteľnosti nie je právnym vzťahom súvisiacim s konkurzom neprichádza do úvahy v zmysle § 206 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. aplikovať ustanovenia zákona č. 328/1991 Z. z. na riešenie otázky vlastníctva k dotknutým nehnuteľnostiam podľa kúpnych zmlúv z 24. októbra 2006 a otázku ich vlastníctva treba posúdiť podľa právnej úpravy platnej v čase uzavretia tohto právneho úkonu, t.j. podľa § 93 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. V súvislosti s aplikáciou zásady „nemo plus iuris“ žalobkyňa poukázala na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, ako aj Ústavného súdu Českej republiky a tiež odkázala na dôkazy produkované v konaní, písomné vyjadrenia a prednesy právneho zástupcu. V závere žalobkyňa navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. K dovolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný. V súvislosti s tvrdením žalobkyne, že jej bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p., žalovaný poukázal na stanovisko Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015, zverejneného v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č. 1/2016 a má za to, že napadnuté rozhodnutie spĺňa náležitosti presvedčivého rozhodnutia. Rozhodnutie je plne preskúmateľné a nepredstavuje (nemôže predstavovať) inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. Žalovaný tiež uviedol, že vecná, osobná a súčasne aj časová pôsobnosť ZoKR v spojení s intertemporálnou úpravou (§ 206 ods. 1) vylučuje aplikáciu § 93 ods. 3 ZoRK na akékoľvek iné právne vzťahy ako tie, ktoré predpokladá samotná hypotéza § 93 ods. 3 ZoRK, t. j. odplatný prevod (postupom podľa ZoRK) veci úpadcu (tak ako je vymedzený podľa ZoRK) zapísanej do súpisu (v súlade so ZoRK). Podľa žalovaného žalobkyňa nepreukázala žiadne mimoriadne okolnosti, za splnenia ktorých by bolo hypoteticky možné poskytnúť mimoriadnu ochranu, ktorou by súd poskytol preferenciu právnej ochrany dobromyseľne nadobudnutému právu pred právom skutočného vlastníka. Naopak, žalovaný sa už od roku 1999 domáha určenia vlastníckeho práva k dotknutému majetku (Okresný súd Trnava sp. zn. 13C/279/1999), pričom poznámka o vedení predmetného súdneho konania bola aj v čase domnelého prevodu vlastníckeho práva zapísaná na príslušnom liste vlastníctva (LV č. XXXX, kat. úz. A.), a to aj vo vzťahu k parc. č. XXXX/X. V závere vyjadrenia žalovaný navrhol, aby dovolací súd dovolanie zamietol a zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 89,50 eur, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

15. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá v tejto súvislosti uviedla, že predmetné stanovisko Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v čase vypracovania dovolania nebolo známe a nemohla naň teda reagovať. Má tiež za to, že uvedené stanovisko nie je v rozpore s jej tvrdením o nedostatočnom a chýbajúcom odôvodnení napadnutého rozsudku. Žalobkyňa má za to, že žalovaný nedôsledne rozlišuje otázku procesuálneho postupu pri aplikácii ZoKR a posúdenie otázky vzniku hmotnoprávnych dôsledkov z tohto procesu vyplývajúcich. Samotné posudzovanie materiálnoprávnych otázok vzniku vlastníctva a osoby vlastníka dotknutých nehnuteľností, ktoré boli predmetom prevodu v rámci speňažovania, nie je právny vzťah, ktorý súvisí s konkurzom. Žalobkyňa v podaniach súdu tiež tvrdila a preukázala resp. navrhla vykonať dokazovanie na preukázanie skutočností, za akých jej právny predchodca nadobudol vlastníctvo k nehnuteľnostiam a aké nepriaznivé dôsledky vyvolá strata vlastníctva. Žalobkyňa vo vyjadrení poukázala aj na ďalší dovolací dôvod podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Žalobkyňa sa až z písomného vyhotovenia rozsudku odvolacieho súdu dozvedela, že žalovaný sa k jej odvolaniu zo 16. júna 2014 písomne vyjadril. Obsah vyjadrenia jej nie je známy, pretože ani súd prvej inštancie ani odvolací súd jej ho nezaslal, jeho obsah neuvádza ani rozsudok odvolacieho súdu a ani na e-mailovú žiadosť jej právneho zástupcu z 26. januára 2016 mu súd prvej inštancie nezaslal jeho kópiu. Uvedený postup je v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas a riadne zastúpená strana sporu, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) proti rozhodnutiu, v ktorom odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania (§ 238 ods. 3 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu treba zrušiť.

17. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p. (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O. s. p..

18. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

19. V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p.

20. Dovolaním žalobkyne je napadnutý taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je podľa § 238 O. s. p. prípustné.

21. S prihliadnutím na ust. § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O. s. p.

Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Žalobkyňa vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až písm. e/ a písm. g/ O. s. p. nenamietala a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Preto prípustnosť dovolania z týchto ustanovení vyvodit' nemožno.

22. S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zamerail na otázku opodstatnenosti tvrdenia žalobkyne, že jej bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, čo zakladá dovolací dôvod podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

23. Vadou konania podľa uvedeného zákonného ustanovenia je taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením, zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

24. Dovolací súd zdôrazňuje, že z hľadiska uvedeného ust. § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. nie je rozhodujúce, či účastník konal pred súdom osobne alebo prostredníctvom zástupcu, ale len to, či bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu ukrátený na svojich procesných právach.

25. Žalobkyňa, okrem iného, namietala, že jej nebolo doručené vyjadrenie žalovaného k jej odvolaniu proti rozsudku súdu prvej inštancie.

26. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

27. Z ust. čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

28. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokolvek trestného obvinenia proti nemu.

29. Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001 II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02, III. ÚS 171/2006 z 5. apríla 2007).

30. Podľa § 1 O. s. p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.



31. V zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv.

32. Dovolací súd tiež poukazuje, že Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia.

33. V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru.

34. Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že k odvolaniu žalobkyne (č. l. 88 spisu) a doplneniu odvolania (č. l. 92 spisu) sa písomne vyjadril žalovaný (č. l. 100 spisu), žalobkyňa ale nemala možnosť dozvedieť sa o tomto vyjadrení a prípadne sa k nemu aj vyjadriť, lebo súd jej toto vyjadrenie žalovaného nedoručil.

35. Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasť práva na spravodlivý proces. Keďže v danej veci vyjadrenie žalovaného nebolo doručené žalobkyni, treba konštatovať, že v tejto súvislosti nebolo možné odvolacie konanie považovať za spravodlivé.

36. Preto dovolací súd dospel k záveru, že došlo k porušeniu základného práva dovolateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 335/06), v dôsledku čoho bola žalobkyni odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

37. So zreteľom na vyššie uvedené preto dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 C. s. p.).

38. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

39. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C. s. p.).

40. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

## **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.